

מקשה הגמרא: רובו דמפח למאי הוי ראי לישמש ומפני מה אינו
 נטהר. מתרצת הגמרא: אמר אביי כוונת המשנה, על הרישא של
 המשנה ששיעור תנור גדול ארבעה טפחים, ושירי תנור גדול שנשבר
 לרוחבו לטמא ברובו של התנור, אבל תנור קטן בגודל טפח שנשבר
 נטהר.
 מקשה הגמרא: והאמר רבנן במשנה ששיעור שיריו של תנור גדול
 שנשבר לרוחבו שיטמא התנור הוא ארבעה טפחים. מתרצת הגמרא:
 לא קשיא, הא שהשיעור לקבל טומאה ברובו של התנור, פתנורא
 בר השעה טפחים שאינו נשאר בטומאתו אלא כשהוא רובו של
 התנור, אבל כשאינו רוב התנור אף שיש בו ארבעה טפחים טהור.
 והא שהשיעור לקבל טומאה הוא ארבעה טפחים, זהו פתנורא בר
 שבועה טפחים, שאינו נשאר טמא כשנשבר התנור לרוחבו אלא
 כשנשאר בו ארבעה טפחים, אבל כשיש פחות מארבעה טפחים אף
 שנשאר רובו של התנור לא טמא, כיון שלא מחמירים בתנור שנשבר
 יותר מהשיעור שנטמא בו תנור חדש.
 הגמרא מביאה ביאור אחר במשנה בכלים, שטלית שקרעה נטהרת
 בקריעת רובה: לישנא אחרניא אמרי לה. אמר רב הונא משום רבי
 ישמעאל פריי יוסי טלית שנחנתה רובה נטהרת, ואפילו ששייר בה
 מחובר במקום הקרע רוחב בד פדי מעפורת – בשיעור המספיק
 לעשיית סודר, כיון שאין זה נחשב לחיבור.
 אמר ריש לקיש לא שנו שאף ששייר כדי מעפורת טהור אלא
 טלית, אבל עוד ששייר חיבור כדי מעפורת, קשיב בחיבור זה ולא
 בטל ונשאר בטומאתו.
 ורבי יוחנן חלק ואמר שאפילו עוד שקרע את רובו והשאיר חיבור
 בכדי מעפורת נמי לא קשיב, ונטהר בקריעת רובה, כטלית שנטהרת
 בקריעת רובה.
 מביאה הגמרא קושיא שהקשה רבי יוחנן על שיטת ריש לקיש:
 איתביה רבי יוחנן לריש לקיש, שנינו במשנה בכלים, עוד טמא
 טומאת מדרס אם חישב עליו לחתכו לעשות ממנו רצונא וסנדליו,
 בין שנתן בו – בעור אימל – סכין שמחתכים בו ערות פהו, אף
 כשיש בו שיעור טומאה, כיון שמשעה שהתחיל לבטלו מתשמישו
 הראשון פקעה ממנו הטומאה, דברי רבי יהודה. והקמים אמרים
 עדיין נשאר העור בטומאתו עד שיקרע את העור ומעייטנו מהמשה
 משהים, שהוא שיעור קבלת טומאה בעור.
 מדייק רבי יוחנן: שבי ממעט לעור מחמשה טפחים מיהא פהו.
 וקשה לשיטת ריש לקיש שסובר שיעור נשאר בטומאתו אף לאחר
 שקרעו כיון שהוא חשוב, אמאי מטהרת המשנה, לימא קשיב –
 נאמר שהעור חשוב וישאר בטומאתו.
 מתרצת הגמרא: הך גמא עסקינן שמתהרת המשנה כשמייעטו
 מחמשה טפחים, דקא בעי ליה – כשצריך להשתמש בעור למושב
 זב, וכשהעור פחות מהשיעור אינו ראי לשיבתו של הזב, ולכך אינו
 בחשיבותו של העור ונטהר על ידי שקרעו.

משנה

המשנה ממשיכה לבאר את דיני טומאה, ומביאה דין בעורות נבילה
 שאין עורם כבשרם באיזה אופן הם מטמאים.
 עוד שיש עליו מחובר ביות פשר יחד, אדם או כלי הנוגע בציב –
 תלתל של בשר (שאין בו כזית) הויצא ממנו מהכזית בשר המחובר
 לעור, ובשערה שפגגו – או הנוגע בשערה שכנגד הכזית בשר
 מבחוץ בצד של העור טמא כמו שנוגע בבשר עצמו, בציב מפני
 שהוא כחלק מהבשר, ובשערה מפני שהיא שומר של הבשר.
 הוי עליו – על העור מחוברים בשני חצאי זיתים, מטמא במשא,
 שהנשאת את העור נושא כזית נבלה, ולא מטמא במוע שחרי אינו
 נוגע בכזית בשר יחד, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אמר, הכשני
 חצאי זיתים המחוברים לעור לא מטמאים לא במוע ולא במשא.
 ומודה רבי עקיבא בשני חצאי זיתים שלא מחוברים לעור שתתכן
 בקיסקם – עץ דק והסימן – וניענע אותן יחד שהוא טמא במשא, כיון
 שנשא כזית, ומפני מה רבי עקיבא מטהר פעור שהסיטו, מפני
 שהעור מבטלן ולא חשובים בשר.

ויגרדו עד שיהא פאריץ, כלומר, שגורד את הטיט עד שמפילו לארץ
 שאף הטיט מחובר את התנור, ואף ישבור את התנור לשלשה בלא
 להשאיר מקצתו מחובר, שעל ידי כך בטל מלהיקרא תנור ובוה
 התנור נטהר, אבל אם ישאר התנור מחובר במקצת חוזר לחזוקו על
 ידי המקצת שמחבר את החלקים או על ידי הטיט שמחברו וטמא.
 רבי מאיר אומר, כדי לטהרו אינו צריך לא לגרוד את הפפילה –
 הטיט, ואין צריך לומר שאף לא צריך לגרד את הטיט עד שיהא
 פאריץ, אלא מספיק שממעטו – חולק את חרס התנור מפנים לטיט
 וממעטו מארבעה טפחים, שהוא שיעור גובה תנור לקבל טומאה
 בתחילה, ובכך מתבטל מתורת תנור ונטהר.
 מקשה רבי ירמיה משיטת רבי מאיר על דברי ריש לקיש: בי ממעט
 לה לתנור שיהא פחות מארבעה טפחים מבפנים מיהא פהו, אמאי,
 לימא הא [הרי] הלים וקאי על ידי הטיט שמחזיק את התנור
 שיעמוד יחד. אלא מוכח כשיטת רבי יוחנן שכיון שאף כשמתקנו
 עומד על ידי הטפילה ואינו מתחבר לגמרי כבתחילה, אין הוא
 כמחובר.
 רבא דחה את קושיית רבי ירמיה על ריש לקיש: אמר ליה רבא לרבי
 ירמיה שמקשה מרבי מאיר, ואימא מדרבנן – אמור ותוכיח כשיטת
 ריש לקיש מדברי חכמים שאמרו גורד את הפפילה עד שיהא
 פאריץ, ולא מספיק שממעטו, כיון שכשלא שוברו לגמרי יכול הוא
 לחזור לחזוקו הראשון ולכך נשאר בטומאתו.
 רבא מבאר את המשנה באופן אחר: אלא אמר רבא, לא נחלקו
 חכמים ורבי מאיר בתנור שנשאר מחובר במקצת, שבוה לכל הדעות
 הרי הוא כשלם. אלא הכי קאמר, תנור שנממא כבר ביצד משהרין
 אותו, לדברי הכל צריך לחולקו לשלשה ואף גורד את הפפילה
 עד שיהא פאריץ, שאם לא כן הוא חלים ונשאר בטומאה. ומחלקותם
 היא בהרצפה שלא יבא תנורו לירי טומאה קודם שננטמא תנורו
 ביצד הוא עושה שלא יוכל להיטמא, חכמים אומרים חולקו
 לשלשה חלקים וגורד את הפפילה עד שיהא פאריץ, שאו אינו
 בכלל תנור. רבי מאיר אומר אינו צריך לא לגרוד את הפפילה
 ולא לשובר עד שיהא פאריץ שלא יטמא, אלא די שממעטו מפנים
 את חרסו של התנור, שיהיה פחות מארבעה טפחים, שהוא שיעור
 קבלת טומאה בתנור.
 אמר מר – הובא לעיל דברי המשנה בכלים שתנור שננטמא, חולקו
 לשלשה חלקים ונטהר. מקשה הגמרא מדברי משנה אחרת במסכת
 כלים: ורמינהו, תנור שיעור גובהו בתחלתו כדי לקבל טומאה,
 ארבעה טפחים, וכן שיריו של תנור שננטמא ושברו, אם נשאר
 בשבריו ארבעה טפחים טמא, דברי רבי מאיר. והקמים אמרים
 כמה דברים אמורים שהשיעור בארבעה טפחים, פתנור גדול אבל
 בתנור קטן של תינוקות לשחק בו, תחלתו מקבל טומאה אף בגודל
 כל שהוא, וראוי התנור לקבל טומאה משתגמר מלאכתו והסיק את
 התנור וכשנשבר תנור קטן, שיעור שיריו שראוי לקבל טומאה
 ברובו של התנור.
 ובמה שיעור כל שהוא שתנור קטן מקבל טומאה לחכמים, אמרי
 דבי רבי ינאי טפה, שכן הדרך שעושים תנורי פנות – תנור קטן
 לנערות לשחק בו, בשיעור טפה.
 מדייקת הגמרא: מעמא דאיכא בשיריו של התנור ארבעה טפחים אז
 מקבל טומאה, הא ליכא בשיריו ארבעה טפחים פהו ולא מקבל
 טומאה, ואם כן מדוע הצריכו חכמים לחלוק את התנור לשלשה, הרי
 מספיק שבכל שבר יהא פחות מארבעה טפחים.
 מתרצת הגמרא: אמרי, הך במשנה שטיהרה כשמייעט מארבעה
 טפחים, הכוונה דצלקיה מצלק – ששבר וחילק לשתיים את גובה
 הכלי לרוחבו ואינו עומד ולכך התבטל ממנו צורת כלי, וטהור אף
 לשיטת חכמים. הך שהצריכו חכמים לחלוק את התנור לשלשה,
 דעבדיה גימטרא – ששבר את הכלי לאורכו מלמעלה למטה
 לשתיים, והכלי עדיין יכול לעמוד ומטמא מחמת שחוזר לחזוקו
 הראשון כשמתקנו.
 אמר מר – הובאו לעיל דברי המשנה בכלים, ששיעור שיריו של
 תנור קטן שנשבר שיהא ראי לקבל טומאה הוא ברובו של התנור.

גמרא

1 הגמרא מבארת מתי נאמר במשנה שכזית בשר לא מתבטל לעור:
 2 **אמר עולא אמר רבי יוחנן**, דין המשנה שעור שיש עליו כזית בשר
 3 טמא ולא מתבטל לעור, **לא שנו אלא כשפלטתו תיה** – שנשך כלב
 4 את הבהמה ודלדל חתיכה מן הבשר בסמיכות לעור, והשאירו
 5 מחובר לעור, **אבל פלטתו כבין** – אבל אם בשעה שהפשיט את
 6 העור, הפליט הסכין חלק מהבשר הסמוך לעור יחד עם העור, מבטל
 7 האדם את הבשר שהפליט בסמיכות לעור ואינו חשוב לו, ואף כזית
 8 בשר **כמיל**.
 9 **אמר ליה רב נחמן לעולא**, האם **אמר רבי יוחנן** דין זה שהבשר
 10 מתבטל לעור **אפילו כשהפליט הסכין חתיכת בשר גדולה** שהיא
 11 **כתרפא** – כשיעור רובע הקב. **אמר ליה עולא אין** – כן. חזר ושאלו
 12 רב נחמן והאם רבי יוחנן אמר **אפילו כנפיא** – כשיעור נפה. **אמר**
 13 **ליה אין** – כן, שאף שיעור כזה מתבטל לעור. **אמר ליה רב נחמן**
 14 **האלהים** – לשון שבועה, אף אם **אמר לי רבי יוחנן בעצמו מפומיה**
 15 – מפיו **לא צייתנא ליה** – לא אציית לו, שאין מסתבר ששיעור גדול
 16 של בשר יתבטל לעור.
 17 **כי סליק** – כשעלה **רב אושעיא** מבבל לארץ ישראל, **אשכחיה ליה**
 18 רב אושעיא **לרבי אמי**, **אמרה לשמעתייה קמיה** – אמר לפניו
 19 שמועה זו שהביאה הגמרא קודם, והוסיף שהכי **אמר עולא**
 20 שכשהפליט את הבשר בסכין מתבטל, **והכי אהדר ליה** – וכך ענה
 21 לו **רב נחמן** שאף אם ישמע מפיו של רבי יוחנן לא יקבל את דבריו.
 22 **אמר ליה רבי אמי ומשום דרב נחמן חתניה דבי נשיאה הוא מזול**
 23 **כשמעתייה דרבי יוחנן**.
 24 הגמרא מביאה שיטת הסוברים שרבי יוחנן אמר את דינו על הסיפא

26 של המשנה: **זמןין אשכחיה** – פעם אחת מצא רב אושעיא את רבי
 27 אמי, **דיתיב וקאמר לה** – שישב ואמר את דינו של רבי יוחנן **אסיפא**
 28 של המשנה. שכתבה היו עליו – על העור **שני חצאי זיתים מטמאים**
 29 **כמשא** כיון שנושא כזית **ולא כמנע** כיון שלא נוגע בכזית, **דברי רבי**
 30 **ישמעאל**. **רבי עקיבא אמר** אינו מטמא **לא כמנע ולא כמשא**.
 31 ואמר רבי אמי שעל זה **אמר רבי יוחנן לא שנו** שלשית רבי
 32 ישמעאל שני חצאי זיתים מטמאים במשא ולא מתבטלים לעור, **אלא**
 33 באופן **שפלטתו** תיה את הכשני חצאי זיתים, **אבל באופן שפלטתו**
 34 **כבין כמיל** – הרי הוא מתבטל לעור ולא מצטרף לטמא במשא.
 35 **אמר ליה** – שאל רב אושעיא את רבי אמי, האם **מר אסיפא** של
 36 המשנה בדין שני חצאי זיתים **מתני לה** את דינו של רבי יוחנן, ואם
 37 כן לכך לא הבנת מדוע רב נחמן זלזל בשמועתו של עולא. **אמר ליה**
 38 רבי אמי **אין** – כן. שאלו רבי אמי, **ואלא** מה כוונתך בשאלתך, האם
 39 **עולא ארישא אמרה ניהלבו** – על הרישא אמר לכם את דברי רבי
 40 יוחנן, שאף בשיעור כזית מתבטל העור. **אמר ליה רב אושעיא אין** –
 41 אכן עולא אמר שמועה זו בשם רבי יוחנן על הרישא.
 42 **אמר ליה רבי אמי**, **האלהים**, אף **אי אמר לי יהושע בן נון משמיה**,
 43 **לא צייתנא ליה** כיון שאין מסתבר ששיעור גדול של בשר יתבטל
 44 לעור.
 45 **כי אתא רבין לארץ ישראל וכל נחותי** – וכל הסיעה שירדו עמו
 46 לבבל וחזרו לארץ ישראל **אמרוהו לדברי רבי יוחנן ארישא** כדברי
 47 עולא.
 48 מקשה הגמרא: **ואלא קשיא** שלא מסתבר שבשר בשיעור כזית
 49 יתבטל. מתרצת הגמרא: **כדאמר רב פפא** בביאור הסיפא של
 50 המשנה, שהעמיד שעוסקת

מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבָּא, הָיִי קְאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא,** כיון שהפסוק
 מדבר אף על נגיעה מאחוריו, אם כן **אַתְּ שָׂבֵא לְבַלְל מְנַע בְּכָל צַד**
 של הבשר אף מאחוריו **פָּא לְבַלְל מְשָׂא,** אבל מה שלא **פָּא לְבַלְל**
מְנַע בְּכָל צַד ואף מאחוריו **לֹא פָּא לְבַלְל מְשָׂא,** ולכך הקשה רבי
 עקיבא על רבי ישמעאל, לשיטתך שאין הבשר מטמא בחצאי זיתים
 מאחוריו מדוע מטמא במשא.
 הגמרא מבארת עוד בשיטת רבי ישמעאל: **בְּעָא מִיָּנִיָּה רַב אֱוִיָּא**
סְבָא מְרַבָּה בַּר רַב הוֹנָא, קולית – עצם חלולה של נבילה שיש בה
 מוח [שדינו בבשר] שסתומה מכל צדדיה, ולא מטמאה במגע ובמשא
 (משנה קכה). **לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל מְהוּ שְׁתַּטְמָא** האם יחלוק שמטמאה
 במשא. וצדדי הספק הם, האם **אִית לִיה לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל** הדרשה
 מהפסוק שמשווים מגע למשא, **שֶׁאֵת שָׂבֵא לְבַלְל מְנַע פָּא לְבַלְל**
מְשָׂא אבל מה שלא **פָּא לְבַלְל מְנַע לֹא פָּא לְבַלְל מְשָׂא** ולכך לא
 יחלוק על המשנה שהקולית שלא מטמאה במגע אף במשא לא
 מטמאה, **וְהָכֵא** במשנתנו היינו **מְעָמָא** שמטמא רבי ישמעאל
 במשא. **מְשׁוּם דְּכֵא לְבַלְל מְנַע מְלַפְנֵי בְּר פְּדָא** שיש נוגע וחוזר
 ונוגע. **אִו דְּלָמָא לִית לִיה לְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל** את הכלל הזה, אלא מטמא
 במשא אף כשלא יכול להגיע לטומאת מגע כלל, ויחלוק אף על
 המשנה בקולית ויטמא באופן שנושא את הקולית.
אָמַר לִיה רַבָּה בר רב הונא לרב אויאי **עוֹרְבָא – עוֹרֵב פְּרָח – פּוֹרַח**
 בשמים, שהסחך את דעתו לדרב אחר.
אָמַר לִיה רַבָּא בְּרִיָּה – בְּנו וְשֵׁל רַבָּה בר רב הונא, וְלֹאֵו הִיִּינוּ – וכי
 מי ששאלך אינו רב אויאי **סְבָא מְפּוֹמְבְּרִיתָא דְּמִשְׁבַּח לִן מִר בְּגוּיָּה**
 – ששיבחת לי אותו **דְּנִבְרָא רַבָּה הוּא – שאדם גדול הוא,** ומדוע אינך
 מתרץ לו על קושייתו.
אָמַר לִיה, אֲנִי הַיּוֹם מטרתי דרשה מכיון שהיתה שבת של רגל וסר
 ממני כחי, ולכך **סְכַמְכוֹנִי בְּאִישֵׁי שׁוֹת' – צִרְיִךְ אֲנִי שִׁיבִיאֵו לִי סְעוּדָה**
 ואסעד, **וּבְעָא מִיָּנִיא רַב אויאי** סבא **מִלְתָּא דְּבַעֵי מְעָמָא – דבר**
 שצריך טעם ודקדוק בדבריו כדי לתרצו, ולכך השאתי אותו לדרב
 אחר.
 הגמרא מביאה דין השייך לחצאי זיתים במשא: **אָמַר עוֹלִיא שְׁנֵי**
חֲצָאֵי זִיתִים של נבלה **שְׁתַּתְּכֵן בְּקִיסִים יָחַד, אִפְּלִיזוּ מוֹלִיף וּמִכִּיא** את
 הקיסים **כֹּל הַיּוֹם כּוֹלֵו כְּהוֹדוּ** ולא נטמא במגע ובמשא. **מֵאי מְעָמָא,**
כְּתִיב בְּטוֹמֵאת נְבִילָה וְנִשָּׂא, שכתבה התורה **וְהִנְשֵׂא אֶת נְבִלָתָם וּגו'**
וְטָמְאוּ, ומכך שנכתב 'והנשא' בלא האות וא"ו, שנקרא 'והנשא'
 משמע שנישאת על ידי אחר, וקִרְיָיִן על פי מסורת הקריאה **נִשָּׂא,**
 כאילו נכתב עם האות וא"ו שמשמעותו שאדם נושא את הנבלה,
 ודורשים מהשינוי **דְּבַעֵינָן** כדי שיטמא. להיות **נִשָּׂא** אותם, **וְהוּא –**
 ומטמאים רק באופן **דְּנִישָׂא בְּבַת אַחַת – שהם גם מחוברים שנישאים**
 יחד.
 מקשה הגמרא על שיטת עולא: **תַּנֵּן הָיִו עֲלוֹי –על העור] שְׁנֵי חֲצָאֵי**
זִיתִים, מְטַמְּאִין בְּמִשָּׂא וְלֹא בְּמַנְע דְּבְרִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל. מקשה
 הגמרא: **אֲמַאי** מטמא במשא, **וְהָא לֹאֵו נִישָׂא הוּא בִּיחוד** שהרי
 הבשר מחולק, ולשיטת עולא כשלא נישאים יחד לא מטמאים.
 מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי פִּפְא** המשנה מטמאה **כְּאֹפֶן** שהבשר
מְרֻדָּד – שהכשני חצאי זיתים עומדים בנפרד ורצועת בשר מחברת
ביניהם, ועל ידי הרצועה יכולים לשאת את הבשר.
 הגמרא מקשה על שיטת עולא עוד מדברי המשנה: **תָּא שְׂמַע,**
 ששינוי מוֹדָה רַבִּי עֲקִיבָא בְּשְׁנֵי חֲצָאֵי זִיתִים **שְׁכַשְׁתַּתְּכֵן בְּקִיסִים**
וְהִסִּיטֵן שְׁהוּא טָמֵא, מקשה הגמרא: **אֲמַאי** הבשר מטמא במשא,
וְהָא לֹאֵו נִישָׂא הוּא שהרי הבשר מחולק לשתים, ומוכח שאף כשלא
 נישא בכל אופן מטמא במשא. מתרצת הגמרא: **הָכֵא נְמִי** הטעם
 שמטמא משום שמדובר **בְּמְרֻדָּד.**
 הגמרא מבארת שדברי עולא שרק כששני חצאי זיתים נישאים יחד
 הם מטמאים, הם מחלוקת תנאים: **כְּתִנָּא –** דין זה הוא מחלוקת
 תנאים בברייתא, **אָחַד הַנוֹגֵעַ וְאָחַד הַמְּסִיט חצאי זיתים** טמא. **רַבִּי**
אֵלִיעֶזֶר אוֹמַר, אֵף הַנוֹשֵׂא חצאי זיתים טמא. מבררת הגמרא: **אֲמַי**
נִישָׂא לֹאֵו מְסִיט הוּא – וכי נושא את החתיכות אינו בכלל המסיט,

בְּמְרֻדָּד – בבשר מרודד דק ולכך הוא קלוש, **הָכֵא נְמִי בְּמְרֻדָּד**
 שהבשר שפלטתו סכין עם העור מרודד דק על כל העור, ומתבטל
 כיון שיש הרבה טורח לצרפו יחד ואין לבשר חשיבות.
 שנינו במשנה: **הָיִו עֲלוֹי –על העור],** כשני חצאי זיתים מטמא במשא
 ולא במגע דברי רבי ישמעאל. מביאה הגמרא מחלוקת האם לרבי
 ישמעאל כשנוגע בשתי החצאים יחד נטמא: **אָמַר בַּר פְּדָא לֹא שְׁנֵו**
שִׁלְרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל הבשר לא מטמא, **אֲלֵא** כשנוגע **מֵאֲחֲרָיו** של העור
 כנגד הבשר, שהוא שומר של הבשר ולא נטמא כיון שאין שומר
 לפחות מכזית, **אֲכָל** כשנוגע **מְלַפְנֵי** בשני חצאי הבשר טמא, כיון
שִׁישׁ נוֹגֵעַ וְחוֹזֵר וְנוֹגֵעַ, והנגיעות מצטרפות לטמא אף שלא נגע
 בכזית שלם יחד.
וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר הנוגע בשני חצאים לרבי ישמעאל טהור, כיון שאין
נוֹגֵעַ וְחוֹזֵר וְנוֹגֵעַ, ואין הנגיעות מצטרפות לטמא.
 הגמרא מבארת שדעת רבי יוחנן היא כשיטתו: **וְאִוְרָא – והולך רַבִּי**
יוֹחָנָן לְמַעֲמִיָּה במקום אחר. **דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל וְרַבִּי**
דוֹקָא בְּן הֶרְבֵּינָם אָמְרוּ וסוברים **דְּבַר אַחַד. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל הָא**
דְּאָמְרֵן ששני חצאי זיתים מטמאים במשא ולא במגע. **רַבִּי דוֹקָא בְּן**
הֶרְבֵּינָם, דְּתַנֵּן כֹּל הַדְּבָרִים הַמְּטַמְּאִין בְּטוֹמֵאת אִהֵל, שְׁנִחְלָקוּ לשתי
 חצאי זיתים **וְהַכְּנִיטֵן לְתוֹד תְּפִילָּת, רַבִּי דוֹקָא בְּן הֶרְבֵּינָם מְטַהַר** את
 הדברים שבבית, כיון שהבית מאהיל בכל מקום רק על חצי זית, ואינו
 מצרף את החצאים שיהא כמו שמההיל על כזית שלם כדי לטמא.
וְהַכְּמִים מְטַמְּאִים את הנמצאים בבית, שהבית מצרפם לטמא.
 מדייקת הגמרא: **לֹאֵו אָמַר רַבִּי דוֹקָא בְּן הֶרְבֵּינָם** הָתֵם שהבית טהור
 כיון שאין **מֵאֵהֵל וְחוֹזֵר וּמֵאֵהֵל,** והבית לא מצרף את החצאים
 להחשיבים לכזית. ועל כך אמר רבי יוחנן שרבי ישמעאל סובר כרבי
 דוסא בן הרכינס, ומוכח שְׁהָכֵא נְמִי טעמו של רבי ישמעאל שמתהר
 במגע הוא מחמת שאין **נוֹגֵעַ** בכחצי זית **וְחוֹזֵר** ונוגע בכחצי זית,
 מצטרף לטמא.
 הגמרא מבארת שיטת חכמים שחלוק על רבי דוסא. מקשה הגמרא:
וּמְרַבִּי דוֹקָא בְּן הֶרְבֵּינָם סובר **בְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל** שאין נוגע וחוזר
 ונוגע, **רַבְּנָן** שמטמאים את הבית סוברים **בְּרַבִּי עֲקִיבָא** שחולק
 במשנה על רבי ישמעאל. ולכאורה כיצד יתכן, **וְהָא רַבִּי עֲקִיבָא**
 מיקל יותר **וּמְטַהַר קָא מְטַהַר** את הכשני חצאי זיתים אף מטומאת
 משא, ואילו חכמים מחמירים שאף יש נוגע וחוזר ונוגע.
 מתרצת הגמרא: **עַד כָּאֵן לֹא קָא מְטַהַר רַבִּי עֲקִיבָא אֲלֵא** באופן
 שהחצאים מחוברים **בְּעוֹר** מחמת שהעור מבטלם, **אֲכָל בְּעֵלְמָא**
 כשעומדים בנפרד **מְטַמְּא** אף בנגיעה כשאינם מחוברים, **בְּרַבְּתִנֵּי**
סִיפָא של המשנה, **וּמְרַבָּה רַבִּי עֲקִיבָא בְּשְׁנֵי חֲצָאֵי זִיתִים שְׁתַּתְּכֵן**
בְּקִיסִים וְהִסִּיטֵן שְׁהוּא טָמֵא, וּמִפְּנֵי מָה רַבִּי עֲקִיבָא מְטַהַר בְּעוֹר
מִפְּנֵי שְׁהָעוֹר מְבַטֵּל, אבל לולא זה שהעור מבטלם הרי הם
 מטמאים אף במגע, כחכמים שמטמאים בשני חצאי זיתים.
 הגמרא מקשה על בר פדא הסובר שלרבי ישמעאל יש נוגע וחוזר
 ונוגע: **מְקַשֵּׁי עַל בר פדא** הסובר שרבי ישמעאל שדורשים ממה
 שכתבה התורה (ויקרא יא כז), **וְהִנְגַע בְּנִבְלָתָם יְטָמְאוּ,** שרק כשנוגע
 בנבלה נטמא, **וְלֹא הַנוֹגֵעַ בְּעוֹר שִׁישׁ עֲלוֹי שְׁנֵי חֲצָאֵי זִיתִים,** שאינו
 נקרא נגיעה כשאין בכל נגיעה שיעור שיטמא. **יְבֹול** שהם **אֵף בְּמִשָּׂא**
 לא מטמאים. **תְּלַמּוּד לִוְמַר** מהפסוק **הבא (שם יא כח) 'וְהִנְשֵׂא יְטָמְאוּ,**
וְהַנוֹשֵׂא שְׁנֵי כוֹזִיתִים הִרִי הוּא נוֹשֵׂא נְבִילָה ולכך נטמא, **דְּבְרִי רַבִּי**
יִשְׁמַעְאֵל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר מסמיכות הפסוקים **הַנוֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם,**
וְהַנוֹשֵׂא אֶת נְבִלָתָם יש לדרוש **אַתְּ שָׂבֵא לְבַלְל מְנַע** שיכול
 להיטמא במגע, **כֹּא לְבַלְל מְשָׂא** ומטמא במשא, **אַתְּ שָׂבֵא לְבַלְל**
מְנַע לֹא פָּא לְבַלְל מְשָׂא, ולכך מקשה רבי עקיבא לרבי ישמעאל
 לשיטתך ששני חצאי זיתים לא מטמאים במגע אם כן לא יטמאו אף
 במשא.
 מקשה הגמרא: **וְאֵם אִיתָא** כדברי בר פדא, שלרבי ישמעאל יש נוגע
 וחוזר ונוגע כשנוגע בבשר עצמו, מה הקשה רבי עקיבא, **הָרִי** אף
 לרבי ישמעאל **פָּא לְבַלְל מְנַע** כשנוגע בעור **מְלַפְנֵי** בבשר, ולכך אף
 שתלוי משא במגע, יטמא אף במשא.

המשך ביאור למס' חולין ליום שישי עמ' ב

1 וּמַדָּה הוֹסִיף רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֲלֵא לֹא הָכִי קֹאֲמַר תְּנָא קַמָּא, אֶחָד הַנּוֹגֵעַ
2 וְאֶחָד הַמְּסִיט אֶפִּילוּ בְּלֹא נִישָׂא בִיחָד, שֶׁהַחֲצָאֵי זֵיתִים מִחֻלְקִים
3 מִטְּמָא, וְלֹא כַּעֲוֵלָא שִׁיְהִי חֲצָאִים נִישָׂאִים יָחַד. וְאִתָּא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
4 לְמִיָּמַר שֶׁמִּטְמָא בֵּין בִּמְגַע וּבֵין בִּמְשָׂא, וְהוּא דְנִישָׂא יָחַד כַּעֲוֵלָא.
5 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וּמָאִי אָף שֶׁאֵמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שֶׁהָרִי בָא לְמַעַט מִדְּבָרֵי
6 חֲכָמִים. מִתְּרַצַּת הַגְּמָרָא: אִימָא – תַּגְּרוּס וְהוּא דְנִישָׂא.

משנה

7 משנתנו מבארת דין עצמות לגבי טומאה, והאם המוח שבתוך העצם
8 גורם לטומאה. קולית נ-עצם חלולה הסתומה משני צידיה ויש
9 בתוכה מוח| מהמת,
10